

АЗБЕЛЬ Марк Якович (12. 05. 1932, Полтава — 31. 03. 2020, м. Тель-Авів, Ізраїль) — фізик. Доктор фізико-математичних наук (1959), професор (1990). Премії ім. М. Ломоносова АН СРСР (1966, 1968), ім. Л. Ландау АН СРСР (1989), міжнар. літ. премія ім. Кристофера (1982). Закін. Харків. університет (1953). У 1953–55 — учитель математики школи робіт. молоді в Харкові; 1954–55 — викладач теор. фізики Харків. пед. інституту; від 1955 — молодший науковий співробітник, 1956–64 — старший науковий співробітник теор. відділу Укр. фіз.-тех. інституту; одночасно 1957–64 — викладач Харків.

університету; 1964–72 — проф. Моск. університету й за сумісництвом (1965–72) — зав. сектору Інституту теор. фізики АН СРСР (Москва); від 1973 — проф., а від 1985 — завідувач кафедри теорії твердого тіла і термодинаміки Тель-Авів. університету. (Ізраїль). Передбачив ріст високочастот. магнітоопору (1953), у співавт. з І. Ліфшицем та М. Кагановим створив канонічну теорію гальваномагніт. явищ (1953–55), разом із Е. Канером передбачив явище, що увійшло до підручників як «резонанс Азбеля-Канера» (циклотронний резонанс). Передбачив статич. скін-ефект, вивчав (разом із І. Ліфшицем і В. Герасименком) нелінійний парамагніт. резонанс, передбачив перший фрактальний енергет. спектр і динамічні період. структури, збудував теорію плавлення ДНК. Останні роки вивчав квантову турбулентність, передбачив квант. ефект Холла у тримірних об'єктах.

Основні праці

Теория циклотронного резонанса в металлах // ЖЭТФ. 1956. Т. 30, вып. 4 (співавтор); Энергетический спектр электрона проводимости в магнитном поле // Там само. 1964. Т. 46, вып. 3; Электронная теория металлов. Москва, 1971 (співавтор); Random two-component One-Dimensional Ising model for Heteropolymer melting // Phys. Rev. Lett. 1973. Vol. 31, № 9; Two-dimensional electron gas in a magnetic field and point potentials // ФНТ. 1997. Т. 23, № 1 (співавтор).

Д. Ю. Андрощук

Бібліографічний опис:

Азбель Марк Якович / Д. Ю. Андрощук // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-42751>. — Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).